

že je budou chránit. Otevřené společnosti budou opět nabádány, aby se uzavřely a obětovaly svobodu ve prospěch „bezpečnosti“. Nebudeme již volit mezi státem a trhem, ale mezi dvěma typy státu. Proto je nezbytné, abychom přehodnotili roli vlády. Pokud tak neučiníme my, učiní tak jiní.

Následující argumenty byly poprvé načrtnuty v eseji, který jsem napsal pro *New York Review of Books* v prosinci 2009. Po publikování tohoto eseje jsem obdržel mnoho podnětných reakcí a připomínek, mezi nimiž byl i zajímavý postřeh jedné mladé kolegyně. „Nejvíce pozoruhodné,“ napsala, „na tom, co říkáte, není obsah, ale forma. Mluvíte s rozhořčením o naší politické pasivitě, píšete o nutnosti vyjádřit nesouhlas s naším ekonomistickým způsobem myšlení, o nutnosti návratu k eticky informované veřejné diskusi. Takhle už nikdo nemluví.“ To je také důvod, proč vznikla tato kniha.

KAPITOLA PRVNÍ

Dnešní způsob života

*„Vidět, co má člověk před nosem,
vyžaduje neustálé úsilí.“*

George Orwell

Všude kolem sebe můžeme pozorovat vysokou úroveň individuálního bohatství – úroveň nevidanou od počátku dvacátého století. Za života poslední generace došlo k obrovskému nárůstu okázalé spotřeby nepotřebného zboží – domů, šperků, aut, oblečení, technologických hraček. Ve Spojených státech, Velké Británii a hrstce dalších zemí nahradily výrobu zboží či služeb coby zdroje soukromého bohatství finanční transakce, což vedlo k pokřivení našeho hodnocení různých druhů ekonomické aktivity. Bohatí tu byli vždycky, dnes jsou ale ve srovnání s chudými bohatší než kdykoli v minulosti. Pochopit a popsat soukromé výsady je jednoduché. Postihnout míru veřejné bídy, do níž jsme se propadli, je mnohem obtížnější.

Soukromý blahobyť, veřejná bída

*„Žádná společnost nemůže přece vzkvétat a být šťastna, žije-li
velká většina jejích příslušníků v chudobě a bídě.“*

Adam Smith

Chudoba je abstrakce – dokonce i pro chudé. Nicméně sym-